

Предшколска установа „Вчиелка“
Бачки Петровац
Дел.бр: 398/2025
Дана: 24.12.2025. године

ПЛАН УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ОД ПОВРЕДЕ ПРИНЦИПА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

**ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ “ВЧИЕЛКА” БАЧКИ
ПЕТРОВАЦ – пречишћени текст**

На основу члана 21. Закона о родној равноправности ("Сл. гласник РС", БР 52/21- даље: Закон), члана 2. Правилника о изради и спровођењу плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности ("Сл. гласник РС", бр. 67/2022- даље: Правилник) директор Предшколске установе „Вчиелка“ Бачки Петровац, доноси

ПЛАН УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ОД ПОВРЕДЕ ПРИНЦИПА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

1. Уводне одредбе

План управљања ризицима Предшколске установе „Вчиелка“ Бачки Петровац представља гаранцију родне перспективе, уродњавања и уравнотежене заступљености полова у поступањима свих актера у спровођењу овог плана (даље: План управљања ризицима).

Овим Планом управљања ризицима идентификују се могући ризици од повреде принципа родне равноправности, процењује вероватноћа, мери интензитет и сагледавају последице тих ризика, као и утврђују посебне превентивне мере које се предузимају ради спречавања тих ризика.

При том, треба имати у виду да, према члану 3. Закона, родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

Такође, поменути закон у члану 4. изричито је забрањен сваки облик посредне и непосредне дискриминације по основу пола, полних карактеристика, односно рода, па ће се Планом управљања ризицима сагледавати и могућност ризика од кршења ових одредби закона.

Циљ израде и спровођења Плана управљања ризицима је превентивно деловање ради процене ризика и спречавања и сузбијања сваке повреде принципа родне равноправности у Предшколској установи „Вчиелка“ Бачки Петровац.

2. Елементи Плана управљања ризицима

План управљања ризицима садржи:

1) списак области и радних процеса у Установи који су нарочито изложени ризику од повреде принципа родне равноправности, укључујући и резултате процене тог ризика;

2) списак превентивних мера којима се спречавају ризици и рокови за њихово предузимање;

3) начин праћења и извештавања о реализацији Плана управљања ризицима, укључујући и обавештавање свих запослених и радно ангажованих лица о томе када је поменути план донет, шта је његов садржај и до када се спроводи, као и податке о лицу/лицима одговорним за спровођење мера из плана управљања ризицима.

3. Списак области и радних процеса који су нарочито изложени ризику од повреде принципа родне равноправности, укључујући и резултате процене тог ризика

Са радноправног аспекта, имајући у виду радне процесе, до повреде принципа родне равноправности у Предшколској установи „Вчиелка“ Бачки Петровац могуће је да дође услед непоштовања принципа једнаких могућности за жене и мушкарце и принципа родне равноправности, приликом:

1. запошљавања или радног ангажовања;
2. трајања радног односа или радног ангажовања;
3. вођења у каријери и напредовања запослених или радно ангажованих лица;
4. стручног усавршавања и оспособљавања запослених и радно ангажованих лица;
5. исплате зараде и других принадлежности за рад једнаке вредности;
6. коришћења одмора, боловања и других одсуства са рада ради неге детета или посебне неге детета;
7. стицања основа за раскид радног односа или радног ангажовања;
8. одласка у пензију...

Анализом стања у евиденцији запослених и радно ангажованих лица, на дан доношења Плана управљања ризицима, утврђено је следеће: укупан број запослених и радно ангажованих лица је 67, од чега је 65 жена и 2 мушкараца, што значи да је однос запослених и радно ангажованих лица, по основу пола у Предшколској установи „Вчиелка“ Бачки Петровац, износи 96,75% : 3,25 %, у корист женског пола.

Такође, анализом заступљености лица на руководећим и извршилачким радним местима у Предшколској установи „Вчиелка“, утврђено је да на руководећим радним местима је заступљено 1 жена и 0 мушкараца, а на извршилачким радним местима је заступљено 65 жена и 2 мушкараца, што за последицу има да су на руководећим радним местима претежно заступљени са 100 % женски пол.

Структура запослених и радно ангажованих лица на основу старосне доби у Предшколској установи „Вчиелка“ Бачки Петровац, показује да у старосној групи до 30 година укупно има 8 лица, од којих 8 жена и 0 мушкараца; у групи од 31 до 40 година укупно има 22 лица, од

којих 21 жена и 1 мушкараца; у групи од 41 до 50 година укупно има 19 лица, од којих 18 жена и 1 мушкарац; у групи од 51 до 60 година укупно има 11 лица, од којих 11 жена и 0 мушкараца; и у групи са 61 до 70 година укупно има 8 лица, од којих 7 жена и 0 мушкараца, и преко 71 нема запослених лица. Наведени подаци указују на то да највише запослених и радно ангажованих лица има у старосној доби од 31 до 40, као и да су у тој групи претежно заступљени са 97,01 % женски пол.

Анализом структуре запослених и радно ангажованих лица на основу степена образовања долази се до сазнања да у групи са нижом стручном спремом укупно има 9 лица, од којих је 9 жена и 0 мушкараца; са средњом стручном спремом укупно има 18 лица, од којих је 16 жена и 2 мушкараца; са вишом стручном спремом укупно има 35 лица, од којих је 35 жена и 0 мушкараца; са високом стручном спремом укупно има 5 лица, од којих је 5 жена и 0 мушкараца. Из наведених података произилази сазнање да у категорији са средњом стручном спремом једино заступљени мушкарци са 2.99%, а у категоријама најобразованијих са високом стручном спремом су претежно заступљене жене са 100 %.

Када је у питању структура лица ангажованих у процесима одлучивања, разврстана по полу, треба истаћи да се на челу Предшколске установе „Вчиелка“ Бачки Петровац налази женски пол, који обавља функцију директорке установе.

У органу управљања укупно има 9 лица, од којих 6 жена и 3 мушкарца.

Из наведених података произилази сазнање да су на највишим руководећим радним местима (положајима), са највећом зарадом заступљени/заступљене претежно жене.

На основу анализе статистичких података запослених и радно ангажованих лица, разврстане по полу, можемо констатовати да у Предшколској установи „Вчиелка“ Бачки Петровац постоји родни јаз, и то у корист жена. Такав тренд је заступљен како међу руководиоцима, тако и међу запосленима који раде на извршилачким пословима.

Основно мерило за запослење јесте испуњавање потребних услова кроз опште, посебне и функционалне компетенције које су предвиђене за конкретно радно место и звање, а које се проверавају за сваког кандидата/кандидаткињу појединачно, независно од пола, полних карактеристика односно рода. У том смислу, не можемо говорити о постојању било ког облика системске дискриминације по основу пола, полних карактеристика односно рода, већ о утицају других фактора: највише радних места у нашој установи су радна места васпитача, које су у великој већини жене.

Запосленим и радно ангажованим лицима у Предшколској установи „Вчиелка“ Бачки Петровац је загарантована једнака зарада за рад исте или једнаке вредности, без обзира на пол, полне карактеристике односно род.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места Предшколској установи „Вчиелка“ Бачки Петровац нису предвиђени послови за које постоји оправдана потреба за прављењем разлике по полу.

У Предшколској установи „Вчиелка“ Бачки Петровац, забрањена је свака врста дискриминације по основу пола, полних карактеристика и рода.

Такође, једнака права и могућности се нарочито односе на једнаку доступност послова, укључујући критеријуме селекције и услове селекције, заснивање радног односа, услове рада и сва законска права из радног односа, образовање и стручно усавршавање, напредовање на послу, одморе, боловања и одсуства, безбедност и здравље на раду, зараде, накнаде и друга примања, информисање, престанак радног односа или радног ангажовања, као и на сва друга питања у вези са радом и по основу рада.

Процена показује да је вероватноћа ризика од повреде принципа родне равноправности је занемарљива, иако постоји висок степен заступљености жена, али је то последица других факторе: а последице од повреде принципа родне равноправности процењене су као минималне.

4. Мере за спречавање и сузбијање ризика од повреде принципа родне равноправности

Ради спречавања и сузбијања ризика од повреде принципа родне равноправности, у Предшколској установи „Вчиелка“ Бачки Петровац, спроводиће се посебне мере за остваривање једнаких могућности и родне равноправности за запослена и радно ангажована лица, и то кроз:

- Стварање и омогућавање једнаких могућности за запошљавање односно радно ангажовање, без обзира на пол, полне карактеристике, род и старосну доб кандидата/кандидаткиње;
- Стварање и омогућавање једнаких могућности за вођење у каријери и напредовање на руководећа радна места, у складу са квалификацијама и постигнућима, без обзира на пол, полне карактеристике, род и старосну доб запослених и радно ангажованих лица;
- Доступност додатног образовања и стручног усавршавања свим категоријама запослених и радно ангажованих лица, у складу са потребама унапређења посла, без обзира на пол, полне карактеристике, род и старосну доб;
- Стварање и омогућавање једнаких услова за запослена и радно ангажована лица, у погледу безбедности и здравља на раду, услова рада, одмора и одсустава са рада, уз нарочито обраћање пажње на одсуства која се односе на трудничко и породилско одсуство, одсуство ради неге детета и одсуство ради посебне неге детета;
- Спровођење мера за спречавање сваког облика дискриминације, а посебно посредне и непосредне дискриминације на основу пола, полних карактеристика, рода и старосне доби;
- Спровођењем политике гарантоване једнаке зараде запосленима и радно ангажованим лицима за рад исте или једнаке вредности, без обзира на пол, полне карактеристике односно род запосленог или радно ангажованог лица;

- Престанак радног односа или радног ангажовања не може бити из разлога који се тичу пола, полних карактеристика, односно рода запосленог или радно ангажованог лица, већ искључиво из разлога прописаних законом.

5. Доношење, спровођење и извештавање, као и надзор над спровођењем Плана управљања ризицима

За доношење, спровођење и извештавање о спровођењу Плана управљања ризицима одговоран је руководиоца, односно одговорно лице у правном лицу- директор установе.

С обзиром на то, да је руководиоца дужан да одреди лице које ће обављати послове координације у вези са доношењем, спровођењем и извештавањем о спровођењу Плана управљања ризицима, он именује лице Јасмину Варга, секретара установе..

Код обвезника Плана управљања ризицима који има више од 50 запослених и радно ангажованих лица ове послове обавља лице задужено за родну равноправност, чији су послови прецизирани чланом 64. Закона.

У случају већег обима посла, руководиоца може да одреди да се овим пословима баве више лица (тим или група).

Праћење реализације Плана управљања ризицима и остваривања прописаних мера ће се спроводити континуирано, са могућношћу повремених информисања руководства и свих запослених о постојању ризика од повреде принципа родне равноправности и предузетим мерама да се они спрече.

Извештавање о спровођењу овог плана се врши на основу члана 5. Правилника о изради и спровођењу плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности на прописаном обрасцу уз овај правилник.

Надзор над спровођењем Плана управљања ризицима врши одговорно лице у правном лицу.

Термини који се користе у овом Плану, а који имају родно значење, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни женски и мушки пол лица на које се односе.

Како су предложене мере трајне, нема рока за њихов завршетак, већ ће се оне примењивати у континуитету а коначни циљ је да се могућност да дође до повреде принципа родне равноправности сведе на минимум.

6. Почетак примене Плана управљања ризицима

План управљања ризицима ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Установе.

По ступању на снагу, План управљања ризицима се може јавно објавити и на интернет страници Предшколске установе.

У Бачком Петровцу дана 24.12.2025. године

Директорка ПУ „Вчиелка“

Ana Lajarak

Ана Лађарак

Објављено на огласној табли Предшколске установе „Вчиелка“ Бачки Петровац дана 24.12.2025. године.

Секретар ПУ „Вчиелка“

J. Varga

Јасмина Варга